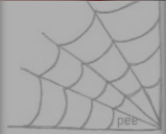

Procesul de cercetare și publicare

Victoria Racu

racu-victoria@mail.ru

Ce este citarea bibliografică?

Citarea este raportarea unui document cu scopul de identificare precisă a acestuia. Este de asemenea o metodă standardizată de a face cunoscute sursele de informație și ideile utilizate în lucrarea pe care o elaborați. Trăsăturile esențiale ale citării sunt acuratețea și consecvența.

De ce este nevoie sa citez?

- Pentru a recunoaște munca altora și evitarea plagiatului
- Pentru a permite celor care vă citesc să verifice sursele și să le utilizeze în continuare pentru a se informa
- Pentru a da credibilitate informației pe care o prezentați

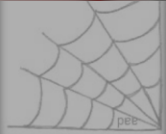

Ce trebuie citat?

- Citări directe - pasaje, fraze, propoziții sintagme preluate direct și puse între ghilimele
- Idei preluate și prelucrate sau rezumate
- Date statistice
- Sursele electronice, pagini web, mesaje e-mail, din forum-uri de discuții

Cum citez?

Metoda de raportare a citării, referințelor - diferă privind ordinea referințelor, a formei acestora în text, a elementelor citate, punctuația și formatul literelor .

Înainte de a cita

Notați toate detaliile bibliografice ale sursei de informare la momentul utilizării ei. În caz contrar, ve-ți consuma timp suplimentar / inutil pentru a vă întoarce și identifica sursele.

Pentru o **carte** aceasta înseamnă:

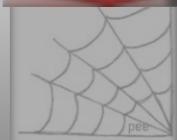
autor(i) sau editor(i), titlu, ediție, anul publicării, editura (care include și localitatea publicării)

Pentru un **articol de revistă**:

autor(i), titlul articolului, titlul revistei, anul, volumul, numărul, paginile

Pentru o informație pe **suport electronic**:

autor(i) sau editor(i), respectiv numele celui/celei care poartă responsabilitatea pentru conținutul informației, titlul documentului, titlul sursei "părinte" (revista online, baza de date, site, forum de discuții, lista de discuții etc.), tipul de mediu de comunicație (CD-ROM, DVD, video conferință, online, web), pagini sau lungime, adresa la care se gasește (URL - Uniform Resource Locator), data la care s-a accesat.

Stiluri de citare a referințelor

Standardul SM ISO 690:2012 prevede trei metode de citare:

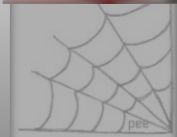
➤ **Sistemul “autor-dată”-sistemul Harvard:**

În text numele autorului și anul publicării (numărul de pagini dacă este necesar) sunt prezentate între paranteze rotunde. Referințele bibliografice complete apar în ordine alfabetică într-o listă la sfârșitul lucrării.

Avantajul acestui sistem este identificarea lucrării unui autor prin metoda directă.

Dezavantajul principal este nevoia de spațiu mai extins în corpul textului și în distragerea atenției în cazul citărilor multiple efectuate într-un singur loc.

Exemplu : Ecosistemul, cu excepția biosferei reprezintă cel mai complex sistem viu cunoscut pe Terra, el fiind o structură unitară, avîndu-și componentele indisolubil integrate, interdependente și interdeterminante (Dediu, Ion I. 2007). Dacă numele autorului este dat direct în text, anul urmează între paranteze.

➤ **Sistemul numeric sau “autor-număr”- Sistemul Vancouver:**

Citatele sunt numerotate consecutiv (prin cifre arabe între paranteze sau sub formă de exponenți) în ordinea apariției în text. În referința citată de mai multe ori se păstrează numărul atribuit prima dată. Numărul de pagini se indică dacă este necesar. Referințele bibliografice complete sunt prezentate într-o listă la sfârșitul lucrării.

Avantajul sistemului numeric este includerea numerelor care nu întrerup fluxul de text.

Dezavantajul principal al sistemului constă în faptul că în procesul de scriere a lucrării trimiterea adăugată mai târziu va necesita renumerotarea citărilor în text și în lista referințelor, în acest caz riscul erorii fiind sporit.

Exemplu: Tehnologia educațională e o categorie procesuală, ea include un șir de verigi, realizarea consecutivă a cărora presupune logica procesului....(4, pp. 99-100)

➤ **Sistemul referințelor în note:**

Notele de subsol sau notele finale conțin descrierea bibliografică a sursei fiind în text numerotate consecutiv (prin cifre arabe între paranteze sau sub formă de exponenți).

Notele bibliografice sunt preferate în domeniul cercetărilor istorice și prezintă o alternativă a citării în text. Dezavantajul constă în faptul că notele de subsol sunt adesea costisitoare pentru reproducerea editorială. Notele lungi pot distra atenția cititorului.

Ce este referința bibliografică?

Ansamblu de date , care descriu o resursă sau o parte componentă a acesteia, precise si detaliate suficient pentru a permite localizarea acesteia, care permite cercetătorului să o identifice cu ușurință. Referința bibliografică trebuie să conțină elemente precise puse în ordine bine definită și obligatorie.

Formatul referinței la cărți și publicații monografice tipărite

•Elemente obligatorii

Autor (i)

Titlu

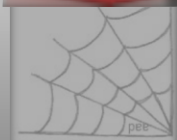
Loc și editor

Data publicării

ISBN

...un autor, doi autori, trei autori

- ȚIULEANU, Dumitru. *Compendiu de fizică*. Chișinău: Tehnica-Info, 2009. 300 p. ISBN 978-99-75-63-261-4.
- COȘCODAN, Mihai, NEDEALCOV, Maria. *Meteorologie și climatologie*. Chișinău: CEP USM, 2015. 215 p. ISBN 978-9975-71-629-1.
- MORARU, Victor, VIDAICU, Mihaela, STRULEA, Maria. *Drept penal european*. Chișinău: CEP USM, 2011. 226 p. ISBN 978-9975-70-473-1.

...mai mult de trei autori

- GURSCHI, Constantin, URSACHE, Petru et al. *Modele de acte procedurale în procesul penal*. Chișinău: CEP USM, 2014. 1398 p. ISBN 978-9975-80-908-5.

... fără autori

- *Anuarul statistic al Republicii Moldova*. Chișinău: Statistică, 2006. 560 p. ISBN 9975-9828-2-4.

- *Enciclopedia Universală Britanică*. București: Litera, 2010. Vol. 1. ISBN 978-973-675-761-7.

Formatul referinței la cărți și publicații monografice electronice

Elemente obligatorii

Autor (i)

Titlu

Desemnare suport de informații

Loc și editor

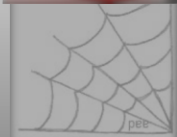
Data publicării

Data citare

ISBN (dacă este disponibil)

Disponibilitate și acces

Alte informații pot fi adăugate opțional

- BUZILĂ, Varvara. Costumul popular din Republica Moldova: ghid practic [online]. Chișinău, 2011 [accesat 30.05.2016]. Disponibil: <http://unesdoc.unesco.org/images/0021/002110/211085ron.pdf>
- MARIN, Mariana. Portofoliul învățătorului modern [CD-rom]. Chișinău: Învățătorul modern, 2009. 180 p. Cerințe de sistem: Windows 98/2000/XP, 32 Mb hard. ISBN 978-9975-9826-0-3.

Contribuții în publicații seriale tipărite

Elemente obligatorii

Autor (i)

Titlu contribuției

Element de legătură — In:

Titlu document gazdă

Loc și editor

Data publicării

Numerotare (a volumelor etc., care conțin contribuția)

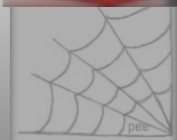
Număr pagini (între care se află contribuția)

ISSN, DOI (dacă este disponibil)

Alte informații pot fi adăugate opțional

...din reviste

CRAVCENCO, Raisa. Evaluarea brandurilor. In: *Intellectus*. 2008, nr. 2, pp.73-81. ISSN 1810-7079.

...din lucrări științifice

•GRAMA, Mariana. Organizația criminală. In: *Analele Științifice ale Universității de Stat din Moldova. Științe socioumanistice*, Chișinău, 2001, vol. 1, pp. 254-257. ISBN 9975-70-047-0.

... din materialele simpozioanelor, conferințelor

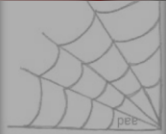
•SAHARNEANU, Eudochia. Identitatea culturală sau fundamentul spiritualității unui popor. In: *Dialogul cultural între generații și Integrarea Europeană: mat. simpoz. intern.*, 24-25 mai, 2013. Chișinău, 2014, pp. 26-33.

...din publicații oficiale

•Hotărârea Guvernului RM cu privire la pilotarea platformei de interoperabilitate: nr. 404 din 02.06.2014. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2014, nr. 147-151, pp. 36-37.

•Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe: Nr. 139 din 02.07.2010. In: *Monitorul Oficial*. 2010, nr. 191-193, art. 630 [accesat 12 iunie 2014]. Disponibil:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=33615>

Contribuții în publicații seriale electronice

•Elemente obligatorii

Autor (i)

Titlu contribuție

Element de legătură — In:

Titlu document gazdă

Desemnare suport de informații

Loc și editor

Data publicării

Numerotare (a volumelor etc., care conțin contribuția)

Număr pagini (între care se află contribuția)

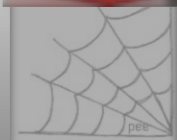
Data citare

ISSN, DOI (dacă este disponibil)

Disponibilitate și acces

Alte informații pot fi adăugate opțional

•BALAN, V. Methods of Foliar Surface Determination along the Ontogenetic Cycle on Apple Trees. In: Notulae Botanicae Horti Agrobotanici Cluj-Napoca [online]. 2010, vol. 38(3), pp. 219-222 [accesat 14 martie 2010]. Disponibil: <http://notulaebotanicae.ro/nbha/search/results>

Tipuri speciale de documente (teze, autoreferate, brevete de invenții, standarde)

...teze, autoreferate

- BARAT, Iuliana. *Genocidul-aspecte juridico-penale* : tz. doct. în drept. Chișinău, 2012. 169 p.
- POALELUNGI, Oleg. *Puterea juridică a actului normativ juridic*: autoref. tz. doct. în drept. Chișinău, 2014. 29 p.

...brevete de invenții

- JOSAN, N. Metodă de tratament a colibacteriozei la viței: Brevet MD nr. 345: CIB A61D7/00/. Publ. 31.01.1996

...standarde

- SM ISO 690:2012. Informare și documentare. Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare. Chișinău, 2013. 45 p.
- SM ISO 999:2003. Informare și documentare. Principii directoare pentru conținutul, structura și prezentarea indexurilor. In: Standarde naționale referitoare la biblioteconomie, informare, documentare. Chișinău, 2007. pp. 57-104.

Sursa: <http://www.biblio.uasm.md/2014-10-01-10-09-38/referin%C8%9Be-cit%C4%83ri>

PLAGIATUL

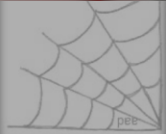
PLAGIÁT¹, *plagate*, s. n. Acțiunea de a *plagia*; plagiere. ♦ (Concr.) Operă literară, artistică sau științifică a altcuiva, însușită (integral sau parțial) și prezentată drept creație personală. [Pr.: -gi-aŧ] – Din fr. **plagiat**.

Sursa: [DEX '98 \(1998\)](#)

PLAGIÁ vb. *l. tr.* A lua, a fura ideile, expresiile, invențiile cuiva și a le prezenta drept creații proprii; a publica pe numele său fragmente din lucrarea altuia; a comite un furt literar

Webster's Dictionary: a utiliza cuvintele sau ideile altei persoane fără a le atribui sursa de proveniență

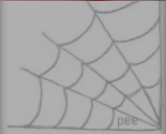
Plagiatul reprezintă o formă gravă de fraudă academică. Soluția de evitare în majoritatea cazurilor, este foarte simplă și se referă la recunoașterea autorului lucrărilor originale, care au contribuit baza documentării, prin specificarea exactă a sursei, recunoscând astfel onest meritul autorilor lucrărilor studiate.

Forme:

- plagiatul voluntar cînd ideile și rezultatele cercetării sau muncii altei persoane sunt însușite conștient de către plagiator.
- auto-plagiatul: copierea din lucrari proprii, fara a preciza sursa, si prezentarea lucrarii rezultate ca lucrare originala
- inversare, sinonimie de cuvinte
- plagaitul stilistic
- citarea inadecvata, gresita, trunchiata, defectuoasa
- plagiatul de tip „patchwriting” – “text peticit” - preluarea frecventă de texte ca atare, puse intre ghilimele, si inserate in textul original – in special la cei care stapanesc insuficient limba in care se scrie lucrarea
- atribuirea inadecvata – lista de autori
- „delegarea” altei persoane sa va redacteze lucrarea
- plagiatul involuntar prin utilizarea unor idei sau cuvinte, fără a preciza sursa, citarea greșită a sursei, fără intenție

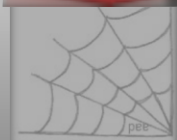

Metode de evitare a plagiatului

Pentru a preveni și a evita plagiatul este necesar să se cunoască cât mai multe lucruri referitoare la acest subiect

- În cazul citatelor directe, adică atunci când se redă cuvânt cu cuvânt ceea ce a scris sau a spus o altă persoană trebuie să se pună fragmentul între ghilimele și să se specifice printr-o referință sursa citatului.
- Reformularea cu cuvinte proprii a unei exprimări sau a unui text ce aparține altei persoane se numește parafrază . Referința cuvenită trebuie adăugată și în aceste cazuri.
- Reformularea și/sau rezumarea ideilor, opiniilor și chiar a teoriilor mai detaliate ce aparțin altor autori este o practică frecventă la redactarea lucrărilor științifice. Specificarea sursei adăugarea referinței este obligatorie și dacă se procedează astfel.
- Sursele faptelor și/sau a datelor, descrierea unor evenimente, cifre, tabele, statistici, grafice, figuri etc. preluate din alte texte trebuie de asemenea precizată .

“Plagiatul nu se poate prescrie, nu se perimă, nu se poate șterge, nu se poate ierta, nu se poate înlătura, nu dispare, nu admite grade de gravitate și se manifestă ca un viciu ascuns al operei scrise, viciu care poate fi identificat oricând dupa ce opera respectivă este făcută publică” (Isoc D, Prevenitor de plagiat, Ed. Ecou Transilvan Cluj-Napoca, 2014, p.4)

